

COURSE OUTLINE

หัวหน้างานกับการควบคุมคุณภาพ (Good Supervisor in Quality Control)

BANANA TRAINING

“เรียนรู้ง่ายๆ และได้ผล สไตล์บานาน่าเทรนนิ่ง”

วิทยากรโดย
อาจารย์นายยุทธ สิริบุตรานนท์
วิทยากรและที่ปรึกษาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กร

Banana Training and Consultancy Co.,Ltd.

97/126 Moo 12 Srinakarin Rd., Bangkaew, Bangplee, Samutprakan 10540

Hotline: 080-626-9565, 090-984-2910 Tel/Fax: 02-001-8310 ID Line: 0991922552

www.thanayut.com

www.bananastraining.com

หลักการและเหตุผล

- ❖ องค์กรจะประสบความสำเร็จได้ต้องเกิดจากบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรจึงเป็นสิ่งทีองค์กรควรกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้นำระดับต้นและระดับกลางเปรียบได้กับ “หัวหน้างาน” ที่มีความใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงานโดยตรง หัวหน้างานจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่อง “คุณภาพ” ในสินค้าและบริการ ต้องมีขั้นตอนในการแก้ไขปัญหา และการปรับปรุงกระบวนการ นอกจากนี้ยังต้องเข้าใจ “แนวคิดและหลักการควบคุมคุณภาพ” (Quality Control Principle) และที่สำคัญต้องมีจิตสำนึกคุณภาพ ผ่านการเรียนรู้ด้วยการยกระดับจิตสำนึกความเป็นเจ้าของ (Ownership Quotient) เพื่อนำไปสู่การลดต้นทุนภายในกระบวนการของผลิตภัณฑ์
- ❖ ศาสตร์ทางด้านวิศวกรรมอุตสาหการ (Industrial Engineering) สามารถนำมาใช้ได้ผลทั้งในส่วนของ การควบคุมคุณภาพ, การปรับปรุงคุณภาพ และการเพิ่มผลผลิตให้กับองค์กร หนึ่งในความรู้ทางด้านวิศวกรรมอุตสาหการคือ หลักการเบื้องต้นของการควบคุมคุณภาพ ซึ่งต้องใช้การคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน (Systematic Thinking) มองทุกอย่างเชื่อมโยงเป็นระบบ (System Thinking) นำไปสู่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องด้วยวงจร PDCA
- ❖ เครื่องมือการควบคุมคุณภาพและปรับปรุงกระบวนการ ที่ถูกนำมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นขั้นตอน (System Thinking) การตรวจสอบ การตั้งข้อสังเกต และประเมินความเสี่ยง มีดังนี้
  - การวิเคราะห์อาการขัดข้องและผลกระทบ (FMEA: Failure Mode and Effect Analysis)
  - แผ่นตรวจสอบ (Check Sheet)
  - ระบบการป้องกันความผิดพลาด POKA YOKE
  - การควบคุมหน้างานด้วยการควบคุมด้วยการมอง (Visual Control)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- ❖ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของหัวหน้างาน
- ❖ เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกความเป็นเจ้าของ (Ownership Quotient : OQ) กับการควบคุมคุณภาพ
- ❖ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือและเทคนิคของการควบคุมคุณภาพได้จริงในงานของตนเอง
- ❖ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดอย่างเป็นขั้นตอน (Systematic Thinking) การตรวจสอบ การตั้งข้อสังเกต และประเมินความเสี่ยง

รายละเอียดเนื้อหาตามหลักสูตร

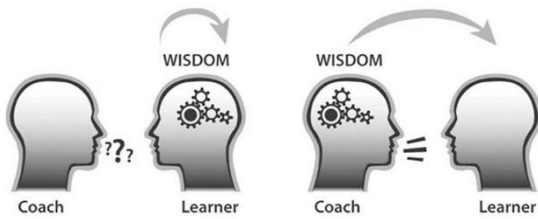
- ➔ พื้นฐานการควบคุมคุณภาพในการทำงาน
  - กิจกรรมปรับคลื่นความถี่สมองก่อนการเรียนรู้
  - แนวคิดในการทำกำไรของธุรกิจสมัยใหม่
  - บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของหัวหน้างาน
  - กรณีศึกษา: ความตระหนักในการควบคุมคุณภาพ
  - จิตสำนึกความเป็นเจ้าของกับบทบาทหัวหน้างาน
(Ownership Quotient : OQ)
- ➔ หลักการเบื้องต้นของการควบคุมคุณภาพ
  - การควบคุมคุณภาพเชิงจัดการ
  - การควบคุมคุณภาพเชิงเทคนิค
  - พีรามิดของการควบคุมคุณภาพ
  - ทักษะการคิดอย่างเป็นขั้นตอน (Systematic Thinking)
  - วงจร PDCA กับ การปรับปรุงกระบวนการทำงาน
- ➔ เครื่องมือการควบคุมคุณภาพและปรับปรุงกระบวนการ
  - การวิเคราะห์อาการขาดข้องและผลกระทบ
(FMEA: Failure Mode and Effect Analysis)
    - ◆ การตรวจสอบ การตั้งข้อสังเกต และประเมินความเสี่ยงด้วย FMEA
    - ◆ ลำดับขั้นตอนการสร้าง FMEA สำหรับกระบวนการ (Step by Step)
    - ◆ ตัวอย่างการวิเคราะห์ FMEA
  - Workshop I: ปฏิบัติตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้วย FMEA
  - แผ่นตรวจสอบ (Check Sheet)
    - ◆ ประเภทของแผ่นตรวจสอบ
  - Workshop II: ออกแบบแผ่นตรวจสอบจาก Workshop I
  - ระบบการป้องกันความผิดพลาด POKA YOKE
    - ◆ กลไกการป้องกันความผิดพลาด (หยุด/บังคับ/เตือน)
    - ◆ ตัวอย่างระบบป้องกันความผิดพลาด
  - Workshop III: ออกแบบระบบป้องกันความผิดพลาดจาก Workshop I
  - การควบคุมหน้างานด้วยการควบคุมด้วยการมอง (Visual Control)
    - ◆ ผลลัพธ์สำคัญ 3 ประการของ Visual Control
    - ◆ เทคนิคปรับปรุงหน้างานด้วย Visual Control

1

การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning)

- ผู้ใหญ่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับชีวิต ดังนั้นการเรียนรู้สิ่งใหม่จึงมีการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่มีอยู่
- ผู้ใหญ่ต้องการทราบเหตุผลของการเรียนรู้ และต้องรู้สึกว่าการเรียนรู้นั้นมีความจำเป็นและสำคัญต่อตัวเขา
- ผู้ใหญ่มีอิสระและควบคุมตนเองได้ ดังนั้นจึงต้องการมีอิสระในการตัดสินใจว่าสิ่งใดมีความสำคัญและสมควรที่จะเรียนรู้ ซึ่งเกิดการปรับใช้ความรู้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับตนเอง
- ผู้ใหญ่สนใจเรียนรู้ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานที่สามารถปรับใช้แก้ปัญหาของตนได้ทันที

การฝึกอบรมใช้กระบวนการ "Effective Group Coaching"

2

กระบวนการโค้ชชิ่ง (Coaching Process) เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเอง สามารถดึงศักยภาพ

ภายในออกมาใช้มากขึ้น ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งเป็นกระบวนการโค้ชชิ่งแบบกลุ่ม (Group Coaching) ส่งผลให้ประสิทธิภาพโดยรวมขององค์กรดีขึ้น

3

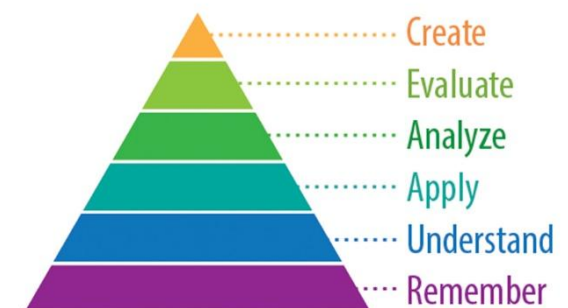
การฝึกอบรมบนพื้นฐานทฤษฎีหลักการทั่วไป (Stimulus Generalization) และทฤษฎีของ Bloom (Bloom's Taxonomy)

*ทฤษฎีหลักการทั่วไป มุ่งเน้นการสอนหลักการทั่วไปและคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้เรียนนำหลักการหรือคุณสมบัติเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ด้วยวิธีของตนเองบนสถานการณ์แวดล้อมการทำงานจริง

*Bloom's Taxonomy นำแนวคิดของทฤษฎีหลักการเรียนรู้อมาประยุกต์ใช้บนกรอบของการเรียนรู้ 6 ระดับ คือ

- การสร้างสรรค์ (Creat)
- การประเมินผล (Evaluate)
- การวิเคราะห์ (Analyze)
- การประยุกต์ (Apply)
- การเข้าใจ (Understand)
- การจำ (Remember)

BLOOM'S TAXONOMY

4 การฝึกอบรมเน้นความหลากหลาย เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและเข้าใจง่าย นำไปปรับใช้ได้จริง

- **การบรรยาย 40-50%** : เนื้อหาตามทฤษฎีและยกตัวอย่างที่มีความสอดคล้องในแต่ละหัวข้อ ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้ด้วยตนเอง
- **Workshop 20%** : กระตุ้นให้เกิดการสร้างกระบวนการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง (Coaching Process)
- **กรณีศึกษา 0-20%** : สร้างบรรยากาศการวิเคราะห์กรณีศึกษาร่วมกัน โดยนำความรู้จากในชั้นเรียนมาแก้ปัญหาในกรณีศึกษา และแบ่งปันประสบการณ์หน้าชั้นบรรยาย
- **Activity 0-40%** : การทำกิจกรรมที่ต้องใช้เครื่องมือสำหรับแก้ปัญหา (Problem Solving Devices) ในหลักสูตรหมวดการคิด (Thinking) โดยลงมือปฏิบัติบนโจทย์ที่กำหนดด้วยผู้เรียนเอง และแบ่งปันประสบการณ์หน้าชั้นบรรยาย
- **Role Playing 0-20%** : การแสดงบทบาทตามเหตุการณ์ที่กำหนดให้ เป็นการทบทวนและประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนมา
- **อื่นๆ 0-30%** : กิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับหลักสูตร เช่น กิจกรรมรับฟังคู่สนทนาผ่านการเล่าเรื่อง (Telling my story), กิจกรรมแบ่งลักษณะนิสัยของมนุษย์ (สัตว์ 4 ทิศ), กิจกรรมสุนทรียสนทนา (Dialogue) หรือกิจกรรมเรียนรู้การทำงานเป็นทีม เป็นต้น

การเรียนรู้แบบไม่ตึงเครียด สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ จนใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

5

ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือ ผู้เรียนต้องรู้สึกผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียดในการอบรม (คลื่นสมองมีความถี่อยู่ในช่วงอัลฟา Alpha) ดังนั้นก่อนเรียนจึงมี "กิจกรรมปรับคลื่นสมองก่อนการเรียนรู้" ซึ่งเป็นที่มาของวลีว่า **"เรียนรู้ง่ายๆ และได้ผลสไตล์บานาน่า เทรนนิ่ง"**

โครงสร้างและเทคนิคสำหรับการดำเนินการฝึกอบรม (Framework and Technique)

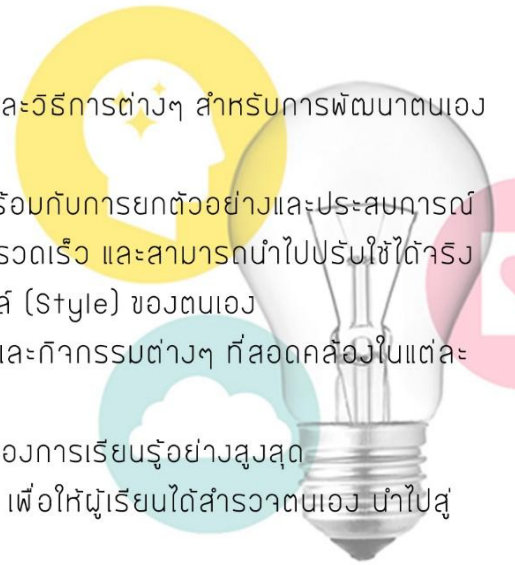

1 สร้างความสนใจให้กับผู้เรียน (Ice Breaking)

- กิจกรรมปรับคลื่นความถี่ของสมองก่อนการเรียนรู้
- คำถามสร้างแนวคิดที่สอดคล้องกับหลักสูตร
- บอกเล่าเก้าสิบถึงแนวทางการฝึกอบรมที่อาจารย์ใช้ในห้องบรรยาย
- ความหมายของการฝึกอบรมแบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) และโค้ชซิ่ง (Coaching)
- แนวคิดการฝึกอบรมด้านทฤษฎีหลักการทั่วไป (Stimulus Generalization)

2 เนื้อหาและแนวความคิดด้านการฝึกอบรมในห้องอบรม

- การบรรยาย (Training) เนื้อหาตามหลักสูตร เพื่อสร้างแนวคิด เทคนิค และวิธีการต่างๆ สำหรับการพัฒนาตนเองให้ทำงานดีขึ้น
- การบรรยายเนื้อหาเน้นที่หลักการตามทฤษฎี (Concept of Theory) พร้อมกับการยกตัวอย่างและประสบการณ์ต่างๆ ที่สอดคล้องในแต่ละหัวข้อ ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพ เข้าใจได้อย่างรวดเร็ว และสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง พร้อมกับบ่งชี้ให้ผู้เรียนนำความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ด้วยวิธีการที่เป็นสไตล์ (Style) ของตนเอง
- มีกระบวนการเสริมการเรียนรู้มากขึ้นผ่านการทำเวิร์คช็อป, กรณีศึกษา และกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องในแต่ละหลักสูตร
- การฝึกอบรมเน้นความรู้สึกผ่อนคลาย ไม่เครียด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการเรียนรู้อย่างสูงสุด
- การบรรยายมีการสอดแทรกกระบวนการโค้ชซิ่ง (Coaching Process) เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเอง นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืนมากขึ้น

3 เวิร์คช็อปประเด็นสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ (Workshop)

- ผู้เรียน/กลุ่ม ทำกิจกรรม Workshop
- Workshop จัดทำในรูปแบบของกระบวนการโค้ชซิ่ง (Coaching Process)

4 วิเคราะห์กรณีศึกษาร่วมกัน (Case Study)

- ผู้เรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม เพื่อวิเคราะห์กรณีศึกษา
- ตัวแทนกลุ่มแบ่งปันผลการวิเคราะห์กรณีศึกษาหน้าชั้นบรรยาย เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน

5 กิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตร (Activity)

- ผู้เรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม เพื่อทำกิจกรรม
- ผู้เรียนร่วมแบ่งปันกิจกรรมหน้าชั้นบรรยาย เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน

6 ผู้เรียนแฮร์ความรู้สึที่ได้ รับจากการอบรม

- ผู้เรียนออกมาบอกเล่าความรู้สึกที่ได้รับจากการอบรม
- ขอรางวัลพิเศษสำหรับผู้ออกมาแฮร์ความรู้สึก (สวจนสิทธิ์ตามความเหมาะสม)

